

Toimintaohjeet suussa suoritettun kirurgisen toimenpiteen jälkeen

Suu- ja leukasairauksien poliklinikka

Verenvuoto

On normaalia, että haava vuotaa verta helposti ensimmäisen vuorokauden aikana.

Vältä suun huuhtelua sekä ruuan nauttimista 2-4 **tunnin** ajan (niin kauan kuin puudutus kestää), koska suojaavan verihyytymän muodostuminen voisi häiriintyä. Jos heikottaa, niin voit nauttia kylmää mehua.

Jatkuvan, ehkä **ankarankin verenvuodon** saat useimmiten tyrehtymään painesiteen avulla. Ota steriiliä sideharsoa, kääri tai paina se puhtain käsin kokoon kovaksi, vähintään peukalonpään kokoiseksi tupoksi. Aseta puhtaalla vedellä kostutettu tuppo haavan päälle ja pure leuat tiukasti yhteen tai paina sormella voimakkaasti 30 min (katso kelloa) irrottamatta tuppoa välillä. Määräajan kuluttua voit poistaa tupon varovasti. Ellei vuoto ole lakannut, yritä tyrehtyttämistä uudelleen. Tärkeintä on, että **olet rauhallinen. Puoli-istuva asento ja kylmähaude ulkoiholla** ovat suositeltavia.

Älä ime haavaa. Vältä ruumiillista räsitusta.

Älä tutki haavaa kielellä, sormella tai muulla välineellä, äläkä lääkitse sitä paikallisesti tipoilla, pulvereilla tms, sillä se voi aiheuttaa jälkitulehduksen.

Suuhygienia

Purskuttele suuta **seuraavasta päivästä alkaen** sinulle määrätyllä suuvedellä. Hampaiden harjauksen tulee olla erityisen varovaista noin viikon ajan. Toimenpidealuetta voi harjata erityisen pehmeällä (kuumassa vedessä käytetyllä) harjalla, jos alue ei ole vuotava tai erityisen aristava. Suu kannattaa puhdistaa aterioiden jälkeen huuhtelemalla puhtaalla vedellä tai vichy-vedellä.

Mustelma

Leikkauksen jälkeen kasvoilla esiintyy joskus mustelmia. Ne häviävät parin viikon kuluessa eivätkä vaadi toimenpiteitä.

Kipu

Puudutuksen lakatessa tuntuu usein kipua, joka yleensä on voimakkainta ensimmäisten tuntien aikana. Se vähenee tuntuvasti muutaman vuorokauden kuluttua. Lääkärin suosittelemia särkylääkkeitä voidaan ottaa ohjeiden mukaan.

Yleensä ennen toimenpidettä aloitetaan kipulääkitys, jotta jälkisärkytä välttyttäisiin.

Turvotus

Leikkauksen jälkeen esiintyy varsin usein kyseiseen kasvonpuoliskoon **turvotusta**, mikä kehittyy huippuunsa kahden ensimmäisen vuorokauden kuluessa ja häviää vähitellen n. viikon sisällä. Turvotusta voit lievittää asettamalla jääpussin tai kylmävesikääreen ulkoiholle noin 20 minuutin ajaksi **välittömästi leikkauksen jälkeen**. Toimenpiteen voi uusia 1-2 tunnin välein ensimmäisen vuorokauden aikana. Leikkauksen **jälkeisestä kolmannesta vuorokaudesta** alkaen voit mahdollisesti edistää paranemista ja lievittää jälkisärkyä ulkoiholle asetetulla kuiva-lämmin-hauteella (lämpötyyny, lämminvesipullo, lämpölamppu jne.) Sopivin lämpöhauteen pitoaika on 15–20 min 1-3 kertaa vuorokaudessa.

Suun avautuminen

Suun avautuminen voi olla vaikeutunut ensimmäisten vuorokausien aikana, mutta palautuu ennalleen turvotuksen hävittyä.

Lämmön nousu

Ensimmäisinä päivinä leikkauksen jälkeen saattaa esiintyä hiukan lämmön nousua.

Ravinto

Vaikka syöminen on vaikeaa, on monesta syystä tärkeää, että elimistö saa tarpeeksi ravintoa ja että ravinto on monipuolista toipilasaikana. Ensimmäisenä päivänä ruoan tulee kuitenkin olla nestemäistä ja kylmää, 3-4 vuorokautta toimenpiteen jälkeen sosemainen ravinto.

Vitamiini-, hivenaine- ja valkuaispitoinen ravinto takaavat hyvän yleiskunnon, joka on välttämätön edellytys leikkausalueen normaalille paranemiselle.

RUNSAAN VERENVUODON, ANKARAN SÄRYN, KUUMEEN, OKSENNUKSEN TAI RIPULIN, IHOTTUMAN TAI MUUN LISÄOIREEN ILMETESSÄ KÄÄNNY VIIPYMÄTTÄ SUU- JA LEUKASAIRAUKSIEN POLIKLINIKAN PUOLEEN, PUH. (014) 269 1693.